

Wykład gościnny Tomasza Wiśniewskiego na Uniwersytecie w Cambridge

W dniu 22 lutego 2024 roku, dr hab. Tomasz Wiśniewski, prof. UG – kierownik Pracowni Badawczej *Between.Pomiędzy* – wygłosił w Sidney Sussex College na Uniwersytecie w Cambridge wykład gościnny *Mapping the Peripheries of Poland by Complicity*. Drugim panelistą seminarium *Polish Echoes in British Theatre* był profesor Paul Allain z Kent University w Canterbury, który w roku 2022 pełnił na Uniwersytecie Gdańskim funkcję profesora wizytującego. Spotkanie z ramienia Uniwersytetu w Cambridge prowadziła profesor Klauda Łączyńska.

Seminarium w Cambridge było kolejną odsłoną prowadzonego przez Tomasza Wiśniewskiego projektu naukowego *Geografia teatralnej wyobraźni*, w którym ważne miejsce zajmują badania wpływu polskich twórców na przedstawienia grupy teatralnej prowadzonej przez Simona McBurneya. W marcu 2023 roku Wiśniewski wygłosił wykład na zaproszenie Complicity, The Barbican Centre oraz Instytutu Kultury Polskiej w Londynie, podczas pokazów adaptacji powieści Olgi Tokarczuk *Prowadź swój plug przez kości umarłych* w stolicy Wielkiej Brytanii. Z kolei w maju 2023 roku, podczas festiwalu *Between.Pomiędzy* na Uniwersytecie Gdańskim, wspólnie z profesorem Allainem uczestniczył w dyskusji na temat wpływu polskich twórców na współczesny teatr brytyjski.

W *Drive Your Plow Over the Bones of the Dead* Complicity przenosi na scenę obrazy z polsko-czeskiego pogranicza, a także uwypukla kwestie etyczne związane z myślistwem oraz aktywizmem ekologicznym. Polska literatura i teatr stanowiły inspirację dla twórczości tego teatru już wcześniej. Inscenizacja *The Street of Crocodiles (Ulica Krokodyli)* wystawiana w latach 1992-1999 inspirowana była opowiadaniem Brunona Schulza, a także obrazowaniem scenicznym Tadeusza Kantora. Z kolei, w przedstawieniu *Mnemonic (Mnemoniczny)* – granym w latach 1999-2003 – kluczową rolę odgrywała transeuropejska podróż poszukującej własnej tożsamości Alicji. Wykreowany w tej sztuce świat sceniczny okazuje się zadziwiająco aktualny w świetle obecnej sytuacji geopolitycznej w Kijowie, Ukrainie oraz Europie Środkowo-Wschodniej. Z tego względu Complicity oraz Teatr Narodowy w Londynie zdecydowały się wznowić to przedstawienie latem 2024 roku.

Tomasz Wiśniewski jest autorem książki *Complicity, Theatre and Aesthetics* (Palgrave Macmillan, 2016), będącej jak dotychczas jedyną monografią naukową poświęconą temu

zespołowi. Podczas festiwalu Between. Pomiedzy trzykrotnie odbyły się warsztaty teatralne prowadzone przez Marcello Magni'ego (współzałożyciela Complicité), a także Douglasa Rintoula, reżysera związanego z tą grupą. W warsztatach prowadzonych w latach 2010, 2011 oraz 2013 uczestniczyli krajowi i zagraniczni aktorzy, pracownicy naukowcy, a także studenci kierunków zarządzanie instytucjami artystycznymi oraz filologia angielska.

Profesor Paul Allain na temat seminarium:

„Zaproszenie profesora Wiśniewskiego do udziału we wspólnym seminarium dla Studiów Sławistycznych Uniwersytetu w Cambridge przyjąłem z prawdziwą przyjemnością. Mój wykład stanowił rozwinięcie tematu podjętego przeze mnie podczas profesury wizytującej w Gdańsku na temat *Polskich ech w teatrze brytyjskim*, a także odnosił się do referatu wygłoszonego przez Tomka w Barbakanie, gdy Complicité wystawiało *Drive Your Plow Over the Bones of the Dead*. W moim wykładzie podkreśliłem liczne synergie i powiązania zachodzące między działaniami Jerzego Grotowskiego i *Gardzienic* oraz twórczością wiodących współczesnych brytyjskich twórczyń teatralnych – Katie Mitchell i Emmą Rice. Ważną rolę w wykładzie odgrywało moje doświadczenie bliskiej współpracy z pierwszą z nich. Omówiłem również rozwój teatru fizycznego w Wielkiej Brytanii na przestrzeni ostatnich dekad, podkreślając wagę Complicité w tym procesie. Publiczność seminarium, czyli nauczyciele akademicy i studenci, byli podekscytowani przedstawionymi przez nas w Sidney Sussex College powiązaniem i echem, co widoczne było podczas ożywionej dyskusji. Jak widać nasza współpraca rozwija się...”

Artykuły Tomasza Wiśniewskiego na temat twórczości Complicité w dostępie otwartym:

- „Królicza nora, czyli ramy spotkania w teatrze Complicité”, „Konteksty” <https://czasopisma.ispan.pl/index.php/k/issue/download/67/Spis%20treści>
- „Complicité, czyli współuczestnictwo”, „Tekstualia” <https://tekstualiascience.com/res.../html/article/details...>
- „Świat dźwięków w teatrze Complicité, czyli Mnemoniczny jako słuchowisko”, „Tekstualia” <https://tekstualia.pl/files/c3a90920/wisniewski.pdf>
- „Poezja sceny w teatrze Complicite: przykład Ulicy Krokodyli według Brunona Schulza”, „Tekstualia” <https://tekstualiascience.com/resources/html/article/details?id=193200>
- „Brawa, owacje, kwiaty, czyli steinerowska restytucja w teatrze”, „Konteksty” <https://czasopisma.ispan.pl/inde.../k/article/view/1601/1469>
- „Groza i wyobrażenia w teatrze”, „Konteksty” <https://czasopisma.ispan.pl/inde.../k/article/view/1661/1483>

ZDJĘCIA

WIODĄCE „Kathryn Hunter jako Janina Duszejko. Fotografia: Mark Brenner. © Complicité”

1-5 „Warsztaty teatralne Marcello Magni’ego na Uniwersytecie Gdańskim– listopad 2013. Fotografia: Tomasz Weber. Archiwum Between.Pomiędzy.”